Διαγώνισμα Λατινικών

Γ΄ Λυκείου

Ημερομηνία: 20-4-2024

Α. Κείμενα

Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem. Diu operam frustra impendebat; quotiescumque avis non respondebat, sutor dicere solebat «Oleum et operam perdidi». […] **Audita salutatione Caesar dixit: «Domi satis salutationum talium audio». Tum venit corvo in mentem verborum domini sui: «Oleum et operam perdidi».** Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat.

……

Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur. **Cuius voluntati nemo obviam ire audebat; solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae:** «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti;

……

quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in **Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.**

……

Porcia, Bruti uxor, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit eoque velut forte elapso se vulneravit. **Clamore deinde ancillarum in cubiculum vocatus Brutus ad eam obiurgandam venit, quod tonsoris praeripuisset officium.**

Α1. Από τα παραπάνω αποσπάσματα να μεταφράσετε όσα είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

Β. Παρατηρήσεις

Β1. Να ελέγξετε την εγκυρότητα των παρακάτω προτάσεων, σημειώνοντας το γράμμα Σ, αν η πρόταση είναι Σωστή ή το γράμμα Λ, αν η πρόταση είναι Λανθασμένη.

1. Στα ελληνικά χρόνια, οι Ρωμαίοι αναμειγνύουν διαφορετικά χρονικά πρότυπα.
2. Ο Κικέρωνας ανταγωνίζεται αποτελεσματικά τους αττικούς ρήτορες και φιλοσόφους.
3. Μετά το 90 π.Χ. ακολουθεί ένα άγονο κενό περίπου εξήντα χρόνων στη λογοτεχνική παραγωγή.
4. Οι κλασικοί Ρωμαίοι λογοτέχνες καλύπτουν όλο το ειδολογικό φάσμα της λογοτεχνίας.
5. Ο ρωμαίος λογοτέχνης επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στη ρωμαϊκή ιστορία, στη γλώσσα και τη γραμματεία, το δίκαιο και τον πολιτισμό του.

Μονάδες 10

Β2. Να βρείτε στα κείμενα λέξεις της λατινικής με ετυμολογική συγγένεια με τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής.

ντοκουμέντο, φονταμενταλισμός, σταθερός, άγω, κλητική.

Μονάδες 10

Β3. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- ***impendebat***: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της Οριστικής του Παρακειμένου στην άλλη φωνή
- ***perdidi***: το πρώτο ενικό πρόσωπο της Υποτακτικής του Ενεστώτα της Παθητικής Περιφραστικής Συζυγίας
- ***risit***: το τρίτο ενικό πρόσωπο της Υποτακτικής του Ενεστώτα στην άλλη φωνή
- ***coegerat***: την αφαιρετική του σουπίνου
- ***audebat***: ο ίδιος τύπος στον Συντ. Μέλλοντα
- ***noluit***: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της Υποτακτικής και της Προστακτικής του Ενεστώτα
- ***ostendas***: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της Υποτακτικής του Υπερσυντελίκου της Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας
- ***secuti***: τη γενική του πληθυντικού αριθμού του θηλυκού γένους του γερουνδιακού
- ***pervenerit***: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της Προστακτικής του Μέλλοντα στην ίδια φωνή
- ***fateatur***: το απαρέμφατο του Μέλλοντα (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο)
- ***interficiendo***: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της Προστακτικής του Ενεστώτα στην ίδια φωνή
- ***resecandorum***: το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο της Υποτακτικής του Παρακειμένου στην άλλη φωνή
- ***poposcit***: την αφαιρετική του ενικού αριθμού., του αρσενικού γένους της μετοχής του Ενεστώτα
- ***elapso***: το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της Οριστικής του Μέλλοντα

ΣΠΟΥΔΗ

- ***praeripuisset***: το δεύτερο ενικό πρόσωπο της Υποτακτικής του Παρατατικού στην άλλη φωνή

Μονάδες 15

Β3. β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

- ***id exemplum***: τη δοτική του άλλου αριθμού
- ***satis***: το επίρρημα του συγκριτικού βαθμού
- ***salutationum talium***: στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού
- ***mentem***: στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού
- ***senatum***: τη γενική του πληθυντικού αριθμού
- ***celerrime***: το επίρρημα του θετικού βαθμού καθώς και τη γενική του πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους του επιθέτου στον θετικό βαθμό
- ***voluntati***: την κλητική του ίδιου αριθμού
- ***nemo***: τη δοτική και των δύο αριθμών
- ***agmina***: την ονομαστική του ενικού αριθμού
- ***imperiti***: τον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου καθώς και το επίρρημα του θετικού βαθμού
- ***crudeliter***: τους υπόλοιπους βαθμούς
- ***coniurationem***: την κλητική του ίδιου αιθμού
- ***cultellum tonsorium***: στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού
- ***unguium***: την αφαιρετική του ενικού αριθμού
- ***officium***: τη γενική του ενικού και την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού

Μονάδες 15

Γ1. α. ***quotiescumque avis non respondebat***: Να μετατρέψετε την παραπάνω δευτερεύουσα πρόταση στο αντίστοιχο μετοχικό σύνολο.

Μονάδες 3

Γ1. β. ***occupata urbe***: Να αναλύσετε την παραπάνω μετοχή έτσι ώστε να δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Μονάδες 3

Γ1. γ. ***ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur***.

Ι) Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική (ως ποιητικό αίτιο να θεωρήσετε το *a senatu*).

ΙΙ) Στη νέα μορφή της πρότασης που έχετε δημιουργήσει να δηλώσετε τον σκοπό με αναφορική-τελική πρόταση καθώς και με την πρόθεση *causa*.

Μονάδες 5

ΣΠΟΥΔΗ

Γ1. δ. Στην παρακάτω περίοδο να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική όπου αυτό είναι δυνατόν.

Id exemplum sutorem quendam incitavit, ut corvum doceret parem salutationem.

Μονάδες 4

Γ2. α. ***si in hunc animadvertissem***: Να εντοπίσετε την απόδοση του υποθετικού λόγου, να τον χαρακτηρίσετε και στη συνέχεια να επιφέρετε τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να δηλώνει την *ανοιχτή υπόθεση στο μέλλον*.

Μονάδες 4

Γ2. β. Στην παρακάτω πρόταση να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ:

quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti crudeliter et regie id factum esse dicerent.

Μονάδες 3

Γ2. γ. Να μεταφέρετε την παρακάτω πρόταση στον πλάγιο λόγο χρησιμοποιώντας την εξάρτηση που υπάρχει μέσα στην παρένθεση.

Cuius voluntati nemo obviam ire audebat. (*Scriptor narrabat*…)

Μονάδες 4

Γ2. δ. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτική θέση) τις παρακάτω προτάσεις.

- ***quanti nullam adhuc emerat***.

- ***qui non fateatur***.

Μονάδες 4

ΣΠΟΥΔΗ